

Aktyviųjų mokymo(si) metodų taikymo patirtys

Evelina Mačiūnienė, Juliaus Janonio gimnazijos teatro mokytoja,
Lina Michailovienė, Juliaus Janonio gimnazijos
lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja

Idėja ir jos įgyvendinimas

Gimnazijoje įgyvendinama pasirenkamojo dalyko *Mokėjimas mokytis* programa

I,II kl.

Tikslas - mokėjimo mokytis kompetencijos gilesnis pažinimas ir įgalinimas.

Pamokose mokiniai mokosi:

- mokytis ir veikti savarankiškai (savivaldus mokymasis),
- organizuoti savo mokymosi procesą (laiko valdymas, tikslo išsikėlimas ir kt.),
- reflektuoti savo mokymąsi ir veiklą.

Reflektuojant, įsivertinant, stebint pamokų veiklas ir mokinių pažangą pastebėta probleminė sritis – gebėjimo mokytis ir veikti savarankiškai bei grupėse stoka.

Projekto *Mokinių ugdymosi pasiekimų gerinimas diegiant kokybės krepšelį* veiklos:

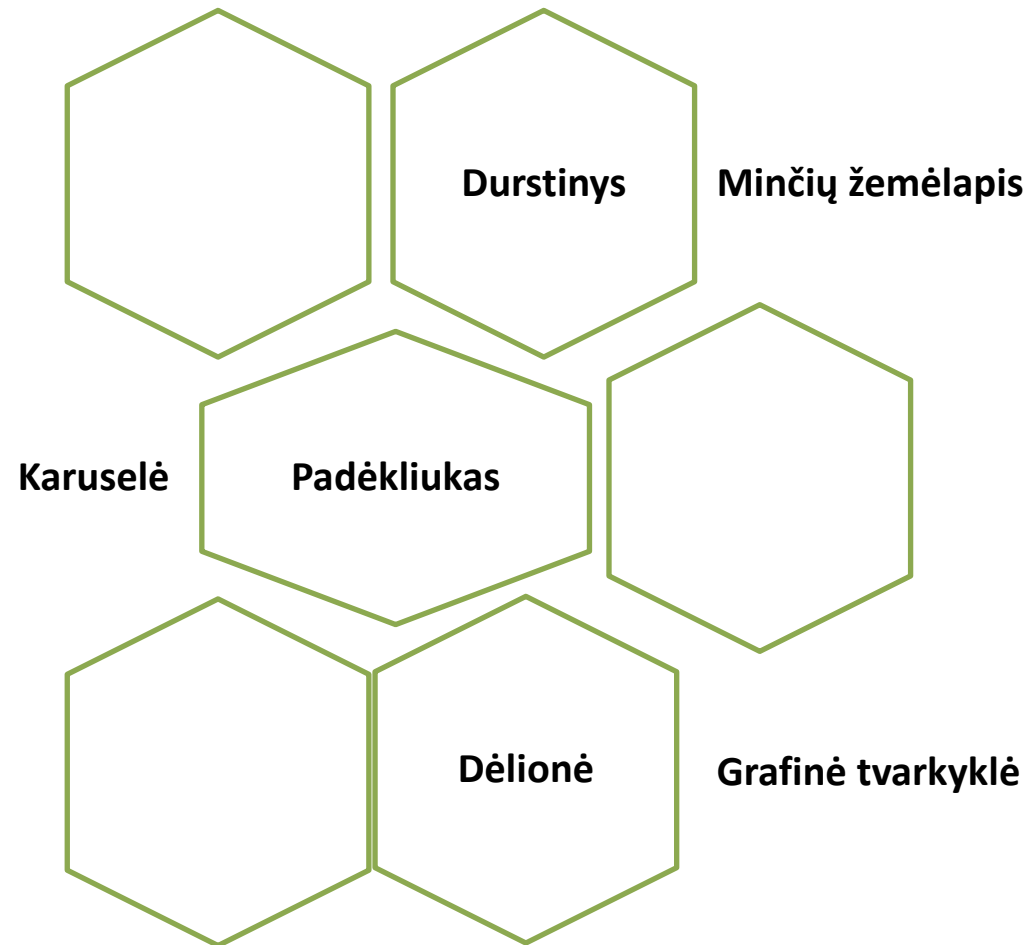
- dalyko didaktikos praktikumai,
- aktyviųjų metodų mokymasis I–II klasėse pasirenkamojo dalyko *Mokėjimas mokytis* pamokose ir metodų taikymas lietuvių kalbos bei literatūros ir socialinių mokslų pamokose.

I–II kl. mokiniai mokosi 2–3 aktyviuosius mokymosi metodus, kuriuos savo pamokose taiko 2 lietuvių k. mokytojai, 6 socialinių mokslų mokytojai.

Dalykų mokytojai veda po 1-2 atviras pamokas.

Pasirinktų aktyviųjų mokymosi metodų paskirtis:

- padėti mokiniui aktyviai mokytis, struktūruoti, gilinti žinias ir reflektuoti,
- mokytojams aktyviau ir glausčiau bendradarbiauti tarpusavyje - dalintis patirtimi,
- stebėti mokinių pasiekimus ir pažangą.

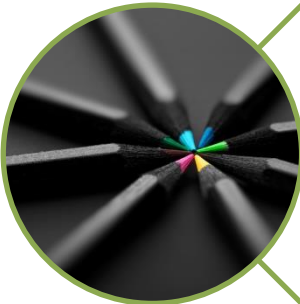

Iššūkiai ir sėkmės

Nuotolinis mokymas

Taikyti aktyviuosius mokymosi metodus ypač sudėtinga.

Dėmesio valdymas

Mokiniai, praleidę daug laiko mokydamiesi nuotoliniu būdu, sunkiai koncentruoja dėmesį ilgesniam laikui, ne visada noriai bendrauja ir bendradarbiauja.

Bendradarbiavimas

Atviras, nuoširdus mokytojų bendradarbiavimas, pagalba vieni kitiems, siekiant bendro tikslo ir rezultato.

Gimnazistų aktyvus įsitraukimas mokantis aktyviųjų mokymosi metodų (prasmės ieškojimas, klausimų kėlimas, reflektavimas).

Durstinio metodo taikymas literatūros pamokose

Durstinio metodas *kitaip*

- Ankstesnė patirtis –
durstinio metodo taikymas
aiškinantis ir mokantis
teorinę medžiagą tiek
lietuvių kalbos, tiek
literatūros pamokose.
- Dabartinė patirtis –
durstinio metodo taikymas
literatūros pamokose
mokantis analizuoti ir
interpretuoti tekstus.

Durstinys – mokinių bendradarbiavimu grįstas mokymosi metodas. Durstinio esmė ta, kad kiekvienas grupės narys tampa mokymosi medžiagos dalies ekspertu ir moko kitus. Veiklos pradžioje sudaromos nedidelės grupės (po 3–4 mokinius). Jos vadinamos „namų“ grupėmis. Kiekvienas „namų“ grupės narys gauna skirtingą medžiagą (temą, klausimą, užduotį), kurią turės išmokyti pats ir išmokyti kitus grupės narius. „Namų“ grupėje mokiniai susipažįsta su savo mokymosi medžiagos dalimi ir pasako vieni kitiems savo nagrinėjamų klausimų tematiką. Tada mokiniai persigrupuoja: susiskirstoma į „ekspertų“ grupes. Kiekvieną grupę sudaro tą pačią mokymosi medžiagos dalį turintys mokiniai. Jie kartu nagrinėja medžiagą ir planuoja, kaip mokys „namų“ grupės draugus, kaip pateiks informaciją, kad kiti ją suprastų. Mokytojas gali pasiūlyti patikrinti, ar visi grupės nariai pasirengę mokyti kitus. Atlikę šią užduotį mokiniai grįžta į „namų“ grupes ir moko vieni kitus. Grupės tikslas – kad visi gerai išmokyti visą mokymosi medžiagą. Kad įsitikintų, ar mokiniai suprato ir įsidėmėjo svarbiausius dalykus, mokytojas gali paprašyti, kad kiekvienos temos / klausimo esmę pristatytų ne „ekspertai“, o „namų“ grupės nariai. Veikla baigiama įsivertinimu, kas išmokta ir kaip sekėsi. Galima paskatinti mokinius apmąstyti pamokoje taikyto mokymosi būdo privalumus, trūkumus, taikymo galimybes.

(Parengta naudojantis šiais šaltiniais: Bennett B. ir kt. Mokymasis bendradarbiaujant. Vilnius: Gamelis, 2000; Teresevičienė M., Gedvilienė G. Mokymasis bendradarbiaujant. Vilnius: Gamelis, 2000.)

<https://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/pagrindinis/kompetenciju-ugdymo-praktika/aktyvaus-mokymo-ir-mokymosi-metodai-ir-ju-taikymo-pavyzdziai/aktyvaus-mokymosi-metodai/durstinys-2/#title>

Durstinio metodo taikymo patirtys

- Durstinio metodas taikytas II kl. literatūros pamokų cikle „Antika ir jos ženklai literatūroje“.
- Vienas iš pamokų ciklo tikslų – mokytis analizuoti ir interpretuoti tekstus, siejant juos su epocha, laikotarpiu, žanru ir pan.

1 pamoka. Mito „Sizifas“ interpretacija gatvės meno projekte „Sizifas“

Trūksta laiko: mokiniai nespėja įsigilinti, viskas atliekama skubotai.

2 pamokos. Mito „Prometėjas“ interpretacija V. Mykolaičio-Putino poemoje „Prometėjas“

Laiko pakanka, tačiau daugiau dėmesio reikia skirti formuojant „namų“ ir „ekspertų“ grupes.

2 pamokos. Orfėjo ir Euridikės mito interpretacija J. Vaičiūnaitės eilėraščių cikle „Orfėjas ir Euridikė“

Užduotys atitinka grupėse dirbančių vaikų gebėjimus. Laiko pakanka, tačiau jis turėtų būti tiksliau apibrėžtas (paskirstytas).

Durstinio metodo taikymo patirtys

Kas padeda?

- Aiškiai suformuluoti pamokos uždaviniai.
- Tikslingas mokinių skirstymas į grupes:
 - a) namų grupėse turi būti įvairių gebėjimų mokinių,
 - b) ekspertų grupes sudaryti pagal gebėjimus.
- Diferencijuotos užduotys ekspertų grupėse.

Orfėjo ir Euridikės mito interpretacija
J. Vaičiūnaitės eilėraščių cikle „Orfėjas ir Euridikė“

Ko ir kaip mokysimės?

Remdamiesi tekstais, dirbdami grupėmis ir taikydami „Durstinio“ metodą, jūs:

- namų darbų grupėse **susipažinsite su visomis užduotimis.**
- ekspertų grupėse **atliksite po 1 užduotį;**
- namų grupėje **pasikeisite informacija;**
- namų grupėje **kiekvienas** parašysite rišlią **8-10 sakinių** „Orfėjas ir Euridikė“ **interpretaciją (pabaigsite sakinius)**

ir gebėsite paaiškinti eilėraščiuose kuriamas prasmes, tobulinsite bendradarbiavimo ir gebėjimo mokytis įgūdžius.

2 UŽDUOTIS

Remdamiesi J. Vaičiūnaitės **2 ir 4 eilėraščiu** įrodykite, kad poetės sukurtas pomirtinis pasaulis – tai šiuolaikinis didmiestis. Pateikite **2-4 detales**. Su kuo palyginamas šis didmiestis? Kokį įspūdį toks didmiestis palieka? 4 t.

5 UŽDUOTIS*

Perskaitykite J. Vaičiūnaitės **2 ir 4 eilėraščius**. Akivaizdu, kad J. Vaičiūnaitė yra moderniosios poezijos kūrėja, nes ji rašo apie vertybių krizę šiuolaikiniame pasaulyje. Kokias **2-4 pamintas vertybes** galima įžvelgti minėtuose eilėraščiuose (atkreipkite dėmesį į „devinto rato“ įvaizdį, paimtą iš Dantės „Dieviškosios komedijos“, pažiūrėkite internete, ką šis ratas reiškia)? Ką tai pasako apie šių dienų pasaulį ir visuomenę? 4 t.

Durstinio metodo taikymo patirtys

Kas padeda?

Grijžtamasis ryšys – konkretus baigiamasis darbas:

- Suteikti mokiniui galimybę pritaikyti perduotą ir sukaupią informaciją individualiai atliekant baigiamąjį darbą.
- Baigiamąjį darbą turi pristatyti mokytojo pasirinkti mokiniai iš kiekvienos namų grupės.

Orfėjo ir Euridikės mito interpretacija J.Vaičiūnaitės eilėraščių cikle „Orfėjas ir Euridikė“

Ir mite, ir eilėraštyje rašoma, kad Orfėjas eina į pragarą ieškoti savo mylimosios Euridikės. Tačiau pragaro vaizdinys šiuose tekstuose skiriasi. Mite pragaras yra.....

o Vaičiūnaitės eilėraščiuose - Tai įrodo citatos:.....

Poetės sukurtas pragaras primena didmiestį, nes minimi

Tas miestas primena Tokiame pragare Euridikė save tapatina su Tai atskleidžia šių laikų žmogaus ir visuomenės problemą -

Taip J.Vaičiūnaitė, kaip moderniosios poezijos kūrėja, akcentuoja tokių vertybių krizę:.....

.....Apie tai rašoma šiose citatose:.....

.....Tačiau eilėraščių ciklo pabaigoje iškylantis Orfėjas tarsi suteikia vilties, nes jis į tokį didmiestį žvelgia ir šių laikų žmogui siunčia svarbią žinutę:.....

Tai liudija citatos:.....

.....

Durstinio metodo taikymo patirtys

Kas padeda?

- Įsivertinimas, suteikiantis galimybę mokiniui apmąstyti savo pasiekimus mokantis analizuoti ir interpretuoti tekstą.
- Refleksija, suteikianti galimybę apmąstyti mokymosi būdo privalumus, trūkumus, taikymo galimybes.

Įsivertinimas. Kuriam teiginiui pritartumėte?

- Mano atliktos užduoties indėlis aiškinantis eilėraščių prasmes **buvo naudingas**, nes **mano atsakymai buvo aiškūs, pagrįsti, jie tapo logiška visos interpretacijos dalimi**.
- Mano atliktos užduoties indėlis aiškinantis eilėraščių prasmes **buvo iš dalies naudingas**, nes **mano atsakymuose trūko aiškumo, konkretumo, rašant visą interpretaciją teko dar kartą atsakymą tikslinti**.

Trūkumai- informacija gali būti netiksli	Trūkumas Ne Visą informaciją giliai įsisavinome	geras
Privalumai Lengvai, konkrečiai, aiškiai išanalizuojami kūriniai	privalumai aš manau, kad durstinio metodas yra efektyvus, nes įdomu išgirsti kitų nuomonių	Privalumas Galima išgirsti kitų žmonių nuomones
Interpretacija Privalumas: kartu smagiau dirbti ir aiškintis su draugu fainiau Trūkumas: nėra, nes mokytoja labai gera 😊	Privalumas- labai patiko bendradarbiauti su klasiokais, aiškintis, ieškoti atsakymų. Trūkumai- nebuvo, nes labai įdomiai ir greitai ėjo laikas:)	refleksija Privalumai: bendradarbiavimas komandoje, gerinami nagrinėjimo įgūdžiai

Durstinio metodo taikymo patirtys

Privalumai

- Dirbdami ekspertų grupėse mokiniai jaučiasi drąsiau, kai reikia aiškinti analizuojamo teksto detalių prasmes.
- Nors dirbama grupėse, tačiau kiekvieno mokinio darbas, jo indėlis siekiant galutinio rezultato yra svarbus.
- Durstinio metodas padedą išlaikyti mokinių dėmesį, aktyvumą visą temai skirtą laiką pamokose.

Trūkumai

- Kai kurie mokiniai, susitelkę į vieną nagrinėjamą aspektą, per mažai skiria dėmesio interpretuojamo teksto visumai suprasti.
- Pamokoje nenuspėjamas mokinių skaičius, kuris gali neigiamai paveikti pamokos kokybę.
- Durstinio metodas reikalauja laiko, kurio visada trūksta.

Išvados

- Ir mokytojai, ir mokiniui taikyti aktyviuosius mokymo(si) metodus nėra lengva – ir mokytojas, ir mokinys turi mokytis jais naudotis.
- Kantrybė, sistemingumas, nuoseklumas – tai kelias, kuriuo einant aktyvieji mokymo(si) metodai tampa efektyvūs.